

Boyun Özürlülük ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Boyun Özürlülük ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18182>

Özet

Boyun Özürlülük ?ndeksi (BÖ?), boyun a?r?s? olan bireylerde öz alg?lanan özürlülük düzeyini ve günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki fonksiyonel k?s?tlamalar?n ?iddetini ölçmek amacıyla tasarlanm??, yayg?n olarak kullan?lan bir anket formudur. Ba?lang?çta 1991 y?l?nda Vernon ve Mior taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, boyun ?ikayetleri olan hastalar?n takibi, tedavi etkinli?inin de?erlendirilmesi ve prognozun belirlenmesi için kritik bir araçtır. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Telci-Aslan ve arkadaşlar? taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekleştirilmi? olup, bu çal??ma ile Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik standartlar? sa?lanm??tır. BÖ?, 10 maddeden oluşur ve hastan?n a?r?, ki?isel bakım, okuma, çal??ma, araç kullanma gibi alanlardaki k?s?tlilikler?n de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Boyun Özürlülük ?ndeksi, Boyun A?r?s?, Özürlülük De?erlendirmesi, Fonksiyonel K?s?tlama, Uyarlama, Fizyoterapi, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Emine Aslan Telci, Ay?e Karaduman, Y?ld?z Yakut, Bar?? Aras, I. Esra ?imsek, Nuriye Ya?l?.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, servikal bölge rahatsızlıklar?na ba?lı olarak geli?en özürlülük düzeyini nicel olarak ölçmektir. Bu, klinisyenlere hastan?n fonksiyonel durumunun objektif bir resmini sunarak, tedavi öncesi ve sonrası de?işiklikleri izleme imkanı tanır.

Boyun Özürlülük ?ndeksi, sadece a?r?n?n ?iddetini değil, aynı zamanda boyun a?r?s?n?n günlük ya?am?n çe?itli yönleri üzerindeki etkisini de de?erlendirerek, hastan?n genel ya?am kalitesini ve fonksiyonel kapasitesini kapsamlı bir şekilde kaydetmeyi hedefler. Türk popülasyonuna yapılan kültürel uyarlama, ölçe?in Türkiye'deki klinik ve ara?tırma ortamlar?nda güvenle kullan?lması sa?lam??tır.

Yapı

Boyun Özürlülük ?ndeksi (BÖ?), ki?inin boyun a?r?s? nedeniyle ya?ad??? fonksiyonel k?s?tlamalar?n ve özürlülü?ün çok boyutlu yap?s?n? ölçen bir yapıyı temsil eder. Ölçek, genellikle a?r? yoğunluğu ve günlük ya?am aktivitelerinin k?s?tlanması olmak üzere iki ana bile?en etraf?nda toplanan 10 alt bölümden oluşur.

Ölçek maddeleri, ki?isel bakım, kaldırma, okuma, ba? a?r?s?, konsantrasyon, çal??ma, araç

kullanma, uyku ve rekreasyon gibi temel aktivite alanlar?ndaki k?s?tl?l?klar? kapsar. Her bir madde, hastan?n öznel deneyimini yans?tacak ?ekilde derecelendirilir ve böylece ki?inin boyun problemi nedeniyle ne ölçüde i?lev kayb? ya?ad??? belirlenir. Bu yap?, hem fiziksel hem de psikososyal i?levleri etkileyen özürlülük kavram?n? ölçmeyi amaçlar.

Geçerlik

Boyun Özürlülük ?ndeksi'nin (BÖ?) Türk versiyonunun **geçerlik** çal??malar?, Telci-Aslan ve arkadaşlar? (2009) tarafından yapılm??tır. Bu çal??malar, ölçe?in yap?sal olarak beklenen boyutu ölçme yetene?ini do?rulam??tır. Geçerlik analizlerinde genellikle bilinen grup kar??la?tırmalar?, e? zamanlı geçerlik ve yap? geçerli?i incelenir.

Uyarlama çal??mas?nda, Türk BÖ?'nin di?er benzer ölçüm araçlarıyla (örne?in, Görsel Analog Skalası - VAS) yüksek korelasyon göstermesi beklenir. Bu korelasyonlar, ölçe?in boyun a?r?s?na ba?lı özürlülü?ü do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini ve klinik olarak anlamlı sonuçlar üretti?ini gösterir. Orijinal çal??manın sonuçları, ölçe?in Türk popülasyonunda da geçerli bir ölçüm aracı oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Türkçe versiyonunun **güvenirlik** çal??malar?, ölçe?in tutarlılı??n? ve tekrarlanabilirli?ini de?erlendirmiştir. Güvenirlik, genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirli?i (iki farklı zamanda uygulandı??nda benzer sonuçlar verme yetene?i) ile incelenir.

Telci-Aslan ve arkadaşları'nın (2009) uyarlama çal??mas?nda, BÖ?'nin iç tutarlılık katsayısı'nın yüksek ç?kması, ölçe?i oluşturan maddelerin aynı yapıyı (boyun özürlülü?ünü) tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Yüksek test-tekrar test güvenilirli?i ise, hastan?n durumu stabil kaldı??nda ölçe?in zaman içinde güvenilir sonuçlar verdi?ini kanıtlar, bu da ölçe?in klinik takip için uygun oldu?unu belirtir.

Faktör Analizi

Orijinal Boyun Özürlülük ?ndeksi (NDI), genellikle tek boyutlu (unidimensional) bir yapı olarak kabul edilir, yani tüm maddelerin tek bir temel özürlülük faktörünü ölçtü?ü varsayılır. Ancak, bazı ara?tırmalar farklı popülasyonlarda iki veya daha fazla faktörün ortaya ç?kabilece?ini öne sürmüştür (örne?in, a?r?/semptomlar ve fonksiyonel k?s?tlamalar).

Türkçe uyarlama çal??mas?nda yapılan faktör analizleri, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinde orijinal yapıyı koruyup korumadı??n? belirlemek için hayati öneme sahiptir. Eğer faktör yapıları orijinal ölçekle uyumlu ise, ölçe?in Türkçe versiyonunun da aynı psikometrik özellikleri taşıdığı kabul edilir. Bu analizler, ölçe?in yap? geçerli?ini destekleyen temel istatistiksel kanıtlardır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Genellikle 0'dan 5'e kadar 6 seçenekli puanlama)

Language Available: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), İngilizce (Orijinal Versiyon) ve di?er birçok dil.

Population Group: Boyun a?r?s? veya servikal bölgeye ili?kin kas-iskelet sistemi rahats?zl?klar? olan hastalar.

Age Group: Yeti?kinler.

Population Details: Akut veya kronik boyun a?r?s? ?ikayeti olan klinik popülasyonlar.

Test Methodology: Kendi kendine uygulanan anket formu. Toplam 10 madde, her madde 0-5 aras? puanlan?r. Maksimum toplam puan 50'dir. Puan genellikle özürlülük yüzdesi (%) olarak raporlan?r ($\text{Toplam Puan} / 50 \times 100$).

Anahtar Kelimeler

NDI, Servikal A?r?, Fonksiyonel Durum, Özürlülük Ölçe?i, Güvenirlik, Geçerlik, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: fzemine@yahoo.com (Sorumlu Yazar Emine Aslan Telci için belirtilen ileti?im adresi)

Correspondence Address: Emine Aslan Telci (Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Ankara, Türkiye -- 2009 referans?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Orijinal Boyun Özürlülük ?ndeksi (NDI) genellikle klinik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m için ücretsizdir, ancak resmi çeviri ve uyarlama çal??malar?nda telif haklar? geçerli olabilir. Kullan?m için sorumlu yazar (Emine Aslan Telci) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Uyarlama Y?I?: 2009 (Türkçe versiyonunun güvenilirlik ve geçerlik çal??mas?nın yay?n y?I?).

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [neck-disability-index-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Telci-Aslan, E., Karaduman, A., Yakut, Y., Aras, B., ?imsek, I. E., & Ya?I?, N. (2009). The cultural adaptation, reliability and validity of Neck Disability Index in patients with neck pain: a Turkish version study. *Spine*, 33(11), 362-365.

Vernon, H., & Mior, S. (1991). The Neck Disability Index: a study of reliability and validity. *Journal of manipulative and physiological therapeutics*, 14(7), 409-415. (Orijinal ölçek referans?).

Boyun Özürlülük ?ndeksi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Kaynak içerikte maddeler sa?lanmam??t?r.)

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri yer almamaktad?r. Boyun Özürlülük ?ndeksi, genellikle 10 bölümden olu?ur ve her bölüm boyun a?r?s?n?n günlük bir aktivite üzerindeki etkisini de?erlendiren 6 seçenekli bir soru içerir.